

mindre han fik fuld Erstatning derfor. Denne Betragtning gælder saavel for dem, der oppebærer Arvefæste-, Forpagtnings- og lignende Afgifter, der hviler paa rent privatretlige Kontraktforhold, som for dem, der oppebærer Tiende i dennes forskellige Former, Præste-, Konge- og Kirketiender, efter Tiendernes historiske Oprindelse.

Noget anderledes vilde Sagen dog selvfølgelig stille sig, hvis der forelaa en Nødstilstand. Der kunde utvivlsomt tænkes Tilfælde (f. Eks. almindelig Misvækst, Krigstilstand eller lign.), hvor Statsmagten — uden Hensyn til Bestemmelsen i Grundlovens § 82 — for at afværge større Ulykker vilde føle sig tvungen til at nedsætte en høj Kapitelstakst, men en Nedsættelse af Kapitelstaksten kunde under de angivne Forudsætninger vanskelig tænkes anvendt som isoleret Foranstaltning, men kun som Led i mere omfattende Foranstaltninger (f. Eks. Nedsættelse eller midlertidig Eftergivelse af Prioritetsrenter og Lejeafgifter), der tilsigtede at raade Bod paa den indtrufne Landsulykke. Om en saadan Nødstilstand kan der jo imidlertid ikke tales under de nuværende Forhold, idet Konjunkturerne for Landbruget i den siden den evropæiske Krigs Udbrud forløbne Tid tværtimod har været forholdsvis gunstige. Udvalget kan heller ikke erkende, at det daarlige Udfald af Kornhøsten, der i enkelte Egne af Landet har været en Følge af den langvarige Tørke i Sommeren 1914, skulde kunne retfærdiggøre en Nedsættelse af Kapitelstaksterne for disse Egenes Vedkommende.

Under den stedfundne offentlige Diskussion om Kapitelstaksterne for 1914 har man som Præcedens for en eventuel Lovgivning om en Nedsættelse af disse henvist til midlertidig Lov Nr. 164 af 7. August 1914, hvorved Regeringen bemyndiges til indtil videre at træffe Foranstaltninger til Regulering af Prisen paa Levnedsmidler og Varer. Udvalget maa imidlertid holde for, at den nævnte Lov ikke kan paaberaabes som Præcedens for en eventuel Lovgivning om Nedsættelse af Kapitelstaksterne. Ved en Regulering af Varepriserne drejer det sig nemlig om at forebygge en Nødstilstand for den fattige Del af Befolkningen, medens der — som ovenfor nævnt — ikke kan tales om en Nødstilstand for de Landmænd, der skal udrede Afgifter efter Kapitelstakst. Hvis Regeringen paa et tidligere Tidspunkt havde benyttet sig af den ved Loven af 7. August 1914 givne Bemyndigelse til at fastsætte Maksimalpriser paa Korn, vilde disse Maksimalpriser naturligvis have faaet Indflydelse paa Kapitelstaksterne. Nu har Regeringen imidlertid hidtil kun fastsat Maksimalpris paa Rug, og dette endda først d. 31. December 1914, saa at denne Maksimalpris kun vil faa Indflydelse paa de Rugpriser til Kapitelstakstens Fastsættelse, der skal opgives ved Midten af Januar 1915. Men naar Regeringen først nu er skredet til en Fastsættelse af Maksimalpris paa Rug, men ikke iøvrigt har anset det for nødvendigt at regulere Varepriserne for at sikre Befolkningen de fornødne Levnedsmidler til en rimelig Pris, vilde det dog formentlig — ganske bortset fra de andre Grunde, der taler imod en Nedsættelse af Kapitelstaksterne — være ganske inkonsekvent, om man nu vilde søge Lovhjemmel for en saadan Nedsættelse. Udvalget formener derfor, at Loven af 7. August 1914 saa langt fra kan paaberaabes som Præcedens for en eventuel Lov om Nedsættelse af Kapitelstaksten, at den Anvendelse, Regeringen hidtil har gjort af Loven, tværtimod snarest maa siges at falde i Traad med den af Udvalget hævdede Opfattelse, at der ikke bør ske nogen Ændring i Kapitelstaksterne for 1914.

Udvalget skal endnu gøre opmærksom paa, at der fra det sidste Aarhundrede kan anføres flere Tilfælde, i hvilke Kapitelstaksterne paa Grund af særlige Forhold i det enkelte Aar har været ekstraordinært høje. Dette gælder saaledes 1826 (Misvækst-